

17. aug. 2001

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 1584/2001

1139

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

na v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

Anna Záborská v.r.
Pavol Hrušovský v.r.
Vladimír Palko v.r.
Július Brocka v.r.
František Mikloškov. r.
Mária Sabolová v.r.
Rudolf Bauer v.r.
Alojz Rakús v.r.
Peter Muránsky v.r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov

Bratislava august 2001

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

(číslo tlače)

Návrh

Zákon

Z 20001

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov
a zákon č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č.94/1963 Zb. o rodine v znení zákona č.132/1982 Zb., zákona č.234/1992 Zb. a zákona č.195/1998 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 45 ods. 3 znie:

„Ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia neviedli k náprave alebo ak z iných závažných dôvodov nemôžu rodičia výchovu dieťaťa zabezpečiť, a nie je možné dieťa zveriť do výchovy iného občana než rodiča, alebo do pestúnskej výchovy, môže súd nariadiť ústavnú výchovu. Ak je to v záujme maloletého nevyhnutné, môže súd vo výnimočných prípadoch nariadiť ústavnú výchovu i v prípade, že iné výchovné opatrenia nepredchádzali. Výnimočnosť prípadu a nemožnosť realizovať iné výchovné opatrenia musí byť odôvodnená. Z dôležitých dôvodov môže súd predĺžiť ústavnú výchovu až na jeden rok po dosiahnutí plnoletosti.“.

2. V §68 ods. 1 písm. a) znie:

„ak po dobu najmenej šesť mesiacov sústavne neprejavovali opravdivý záujem o dieťa, najmä tým, že dieťa pravidelne nenavštevovali, neplnili pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k dieťaťu a neprejavujú snahu upraviť si v medziach svojich možností svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby sa mohli osobne ujať starostlivosti o dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo“.

Čl. II

Zákon č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zákona č.36/1967 Zb., zákona č.158/1969 Zb., zákona č.49/1973 Zb., zákona č.20/1975 Zb., zákona č.133/1982 Zb., zákona č.180/1990 Zb., zákona č.328/1991 Zb., zákona č.519/1991 Zb., zákona č.263/1992 Zb., zákona č.5/1993 Z.z., zákona č.46/1994 Z.z., zákona č.190/1995 Z.z., zákona č.232/1995 Z.z., zákona č.233/1995 Z.z. zákona č.22/1996 Z.z., zákona č.58/1996 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.281/1996 Z.z., zákona č.211/1997 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.359/1997 Z.z., zákona č.124/1998 Z.z., zákona č.144/1998 Z.z., zákona č.169/1998 Z.z., zákona č.187/1998 Z.z., zákona č.225/1998 Z.z., zákona č.233/1998, zákona č.235/1998 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.318/1998 Z.z., zákona č.331/1998 Z.z., zákona č.46/1999 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.166/1999 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky a č.185/1999 Z.z. a zákona č.223/1999 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

V § 181 sa za odsek 3 vkladá nový odsek 4, ktorý znie:

„O osvojení a o návrhu vo veci náhradnej rodinnej starostlivosti, najmä o zverení dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča, a o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti, rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do jedného roku od podania návrhu na osvojenie. Predĺžiť konanie možno len vo výnimočnom a odôvodnenom prípade, ak sa tým chráni záujem dieťaťa.“

Čl. III.

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2002.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Novela mení postup súdu, ktorý rozhoduje o umiestnení dieťaťa do detského domova. Podľa navrhovanej úpravy bude povinnosťou súdu najprv preskúmať všetky možnosti na prednostné umiestnenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do výchovy iného občana ako rodiča.

Podľa doteraz platnej právnej úpravy môže súd rozhodnúť o osvojení dieťaťa bez súhlasu rodičov, ak o dieťa neprejavujú 6 mesiacov opravdivý záujem. Návrh po prvýkrát definuje výpočet konkrétnych foriem správania rodičov, ktoré sa považujú za opravdivý záujem rodiča o dieťa. Navrhovaná úprava v prvom rade od rodiča vyžaduje, aby sa o dieťa aktívne zaujímal, teda ho prinajmenšom pravidelne navštevoval. Ďalej sa od rodiča vyžaduje, aby si plnil pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k dieťaťu a aktívne sa snažil o zlepšenie svojich rodinných a sociálnych pomerov smerujúcich k možnosti opätovne sa ujať starostlivosti o dieťa. Doteraz postačovalo, aby dieťa raz za šesť mesiacov navštívili alebo mu poslali pohľadnicu.

Novela tiež zavádza povinnosť súdu rozhodnúť o osvojení dieťaťa a umiestnení do náhradnej výchovy bezodkladne, najneskôr do jedného roka od podania návrhu.

Návrh zákona nebude mať vplyv na štátny rozpočet ani na rozpočty obcí a miest SR.

Osobitná časť

Čl. I

K bodu 1

Týmto ustanovením sa zabráni automatickému umiestňovaniu detí z rodín priamo do detského domova, bez predchádzajúceho pokusu o realizáciu inej formy náhradnej výchovy, akou je zverenie dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča alebo zverenie dieťaťa do pestúnskej výchovy.

K bodu 2

Týmto ustanovením sa zavádza demonštratívny výpočet konkrétnych foriem správania rodičov, ktoré sa považujú za opravdivý záujem rodiča o dieťa. V prvom rade sa od rodiča vyžaduje, aby sa o dieťa aktívne zaujímal, teda ho prinajmenšom pravidelne navštevoval. V doteraz platnej právnej úprave postačuje, aby rodič prejavil opravdivý záujem o dieťa raz za šesť mesiacov. Ďalej sa od rodiča vyžaduje, aby si plnil pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k dieťaťu a aktívne sa snažil o zlepšenie svojich rodinných a sociálnych pomerov smerujúcich k možnosti opätovne sa ujať starostlivosti o dieťa.

Čl. II

V tomto ustanovení sa navrhuje ustanoviť lehota, ktorej účelom je čo najskoršie umiestnenie dieťaťa do náhradnej rodiny. Predĺženie lehoty bude možné iba v prípade, ak sa tým chráni záujem o dieťa.

Čl. III

Navrhuje sa účinnosť od 1. januára 2002.

DOLOŽKA ZLUČITELNOSTI

návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
2. Názov návrhu zákona:
Zákon č.94/1963 Zb. o rodine v znení zákona č.132/1982 Zb., zákona č.234/1992 Zb. a zákona č.195/1998 Z.z.
Zákon č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zákona č.36/1967 Zb., zákona č.158/1969 Zb., zákona č.49/1973 Zb., zákona č.20/1975 Zb., zákona č.133/1982 Zb., zákona č.180/1990 Zb., zákona č.328/1991 Zb., zákona č.519/1991 Zb., zákona č.263/1992 Zb., zákona č.5/1993 Z.z., zákona č.46/1994 Z.z., zákona č.190/1995 Z.z., zákona č.232/1995 Z.z., zákona č.233/1995 Z.z., zákona č.22/1996 Z.z., zákona č.58/1996 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.281/1996 Z.z., zákona č.211/1997 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.359/1997 Z.z., zákona č.124/1998 Z.z., zákona č.144/1998 Z.z., zákona č.169/1998 Z.z., zákona č.187/1998 Z.z., zákona č.225/1998 Z.z., zákona č.233/1998, zákona č.235/1998 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.318/1998 Z.z., zákona č.331/1998 Z.z., zákona č.46/1999 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.166/1999 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky a č.185/1999 Z.z. a zákona č.223/1999 Z.z.
3. Problematika návrhu zákona je v práve Európskej únie: neupravená
4. Návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva obsiahnuté v čl. 70 Európskej dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona: bezpredmetné
6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie: bezpredmetné

Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava, 14.8.2001

Národná rada
Slovenskej republiky

VFC Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1993 Zb. Občianský súdny poriadok v znení neskorších predpisov (predložila p. poslankyňa Záborská)

V dôvodovej správe predloženého návrhu sa konštatuje, že "Schválenie novely tohto zákona si nevyžiada nároky na štátny rozpočet, ani nové nároky na pracovné sily".

Odbor štátneho rozpočtu sa s týmto konštatovaním stotožňuje.

Odbor štátneho rozpočtu sa v tejto etape pripomienkovania nevyjadruje k legislatívnej a obsahovej stránke predloženého návrhu zákona.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru štátneho rozpočtu



NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 1584/2001

1139a

Spoločná správa

výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (tlač 1139) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky ako gestorský výbor k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „gestorský výbor“) podáva Národnej rade Slovenskej republiky v súlade s § 79 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku

Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **spoločnú správu** výborov
Národnej rady Slovenskej republiky:

I.

Národná rada Slovenskej republiky **uznesením č. 1679 z 19. októbra 2001** pridělila návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. **o rodine** v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. **Občiansky súdny poriadok** v znení neskorších predpisov (tlač 1139) na prerokovanie:

Ústavnoprávnemu výboru Národnej rady Slovenskej republiky,
Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci a bývanie a
Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelanie, vedu, mládež a šport.

Výbory prerokovali predmetný návrh zákona v lehote určenej uznesením Národnej rady Slovenskej republiky.

II.

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí nie sú členmi výborov, ktorým bol návrh zákona pridelený, neoznámili v určenej lehote gestorskému výboru žiadne stanovisko k predmetnému návrhu zákona (§ 75 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

III.

Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. **o rodine** v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. **Občiansky súdny poriadok** v znení neskorších predpisov (tlač 1139) **odporúčali** Národnej rade Slovenskej republiky **schváliť** všetky výbory, ktorým bol pridelený:

- **Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky uznesením č. 759 z 27. novembra 2001,**

- **Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre sociálne veci a bývanie uznesením č. 408 z 15. novembra 2001 a**

- **Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelanie, vedu, mládež a šport uznesením č. 323 z 22. novembra 2001.**

IV.

Z uznesení výborov Národnej rady Slovenskej republiky uvedených pod bodom III tejto správy vyplývajú tieto **pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:**

1. **K návrhu zákona a k čl. II.**

Z názvu zákona sa vypúšťajú slová „a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov“ a vypúšťa sa čl. II.

Doterajší čl. III. sa označuje ako čl. II.

Predmet úpravy v čl. II bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky dňa 3. 10. 2001 v novele Občianskeho súdneho poriadku v § 176 ods. 3 a v § 181 ods. 4.

**Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre sociálne veci a bývanie
Výbor NR SR pre vzdelanie, vedu, mládež a šport
Gestorský výbor odporúča schváliť.**

2. **K čl. I bod 1**

V § 45 ods. 3 sa slová „do pestúnskej výchovy“ nahrádzajú slovami „do pestúnskej starostlivosti alebo nie je možné zveriť dieťa do výchovy opatrovníka“.

Ide o ustálené pojmoslovie „pestúnska starostlivosť“ podľa zákona o rodine. Súčasne sa navrhuje medzi výpočet foriem náhradnej výchovy uviesť aj opatrovníctvo (§ 78 zákona o rodine).

**Ústavnoprávny výbor NR SR
Výbor NR SR pre sociálne veci a bývanie
Výbor NR SR pre vzdelanie, vedu, mládež a šport
Gestorský výbor odporúča schváliť.**

3. K čl. III

Slová „1. januára 2002“ sa nahrádzajú slovami „1. februára 2002“.

Vzhľadom na navrhovanú účinnosť zákona, t. j. 1. januára 2002, dovoľujeme si upozorniť, že aj v prípade schválenia zákona Národnou radou Slovenskej republiky do 15. decembra 2001 je tu reálne riziko neuverejnenia zákona v Zbierke zákonov SR v náležitom termíne vzhľadom na počet už schválených zákonov na 52. schôdzi s účinnosťou 1. januára 2002 a taktiež na potrebu prioritného schválenia a uverejnenia zákonov súvisiacich s rozpočtom SR na 53. schôdzi NR SR a taktiež zákonov, ktoré sú na túto schôdzu presunuté.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

O pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch odporúča hlasovať **spoločne k bodom 1 – 3** s návrhom gestorského výboru predmetné návrhy **schváliť**.

V.

Gestorský výbor na základe stanovísk výborov k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (tlač 1139) vyjadrených v ich uzneseniach uvedených pod bodom III. tejto správy a v stanoviskách poslancov gestorského výboru vyjadrených v rozprave k tomuto návrhu zákona v súlade s § 79 ods. 4 a § 83 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **odporúča Národnej rade Slovenskej republiky** návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (tlač 1139) v znení schválených pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov uvedených v tejto správe a prednesených v rozprave, **schváliť**.

Spoločná správa výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (tlač 1139) v druhom čítaní (tlač 1139a) bola schválená uznesením Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky č. 774 z 28. novembra 2001.

Bratislava 28. novembra 2001

Ladislav Orosz v. r.
predseda Ústavnoprávneho výboru
Národnej rady Slovenskej republiky